

از سوی دکتر طهرانچی

شیوه‌نامه پیش‌بینی بودجه سال ۱۳۹۸ دانشگاه آزاد ابلاغ شد

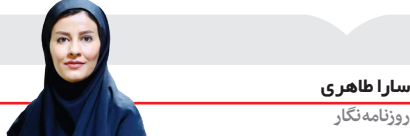
محمدمهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی شیوه‌نامه پیش‌بینی بودجه سال ۱۳۹۸ دانشگاه آزاد اسلامی را به روسای استانی دانشگاه، واحدها، واحدهای برون مرزی و سازمان سما ابلاغ کرد. شیوه‌نامه پیش‌بینی بودجه سال ۱۳۹۸ دانشگاه آزاد اسلامی دارای رویکردهای اصلی به شرح زیر است:

- هماهنگ با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در جهت مقابله با تهدید دشمن در جنگ اقتصادی
- حرکت در مسیر توسعه پایدار دانشگاهی با تاکید بر افزایش کیفیت آموزشی، توانمندسازی منابع انسانی و جذب نخبگان جهت تحقق شعار «دانشگاه آزاد اسلامی انتخاب اول داوطلبان در سال ۱۴۰۴»
- ارتقای بهره‌وری منابع دانشگاه در راستای اثربخشی و کارایی بیشتر و تحلیل شاخص‌های بهره‌وری در جهت ارزیابی عملکرد روسا و مسئولان واحدها و استان‌ها
- بازتناسی حقوق فرهنگی دانشجویان و دانشگاهیان در ابعاد حمایتی و تقویتی با تاکید بر فرهنگ دینی و ملی
- شفافیت و انضباط مالی و مدیریت هزینه با در نظر گرفتن شرایط فعلی اقتصادی کشور
- فعال کردن ظرفیت‌های بدون استفاده دانشگاه اعم از نیروی انسانی و سایر منابع و دارایی‌های مالی منقول و غیرمنقول
- تمرکز بر توسعه امور پژوهشی و هدفمندکردن تحقیقات مبتنی‌بر برنامه پیش و در راستای ارتقای توان حل مساله و رفع مشکلات علمی و پژوهشی کشور
- حرکت در راستای تجاری‌سازی دستاوردها و بسترسازی اقتصاد دانش‌بنیان در جهت افزایش نقش دانشگاه به‌عنوان بسترسازی اشتغال دانش‌بنیان و در راستای مقوم‌سازی آموزشی فعالیت‌های دانشگاه و توسعه سراهای نوآوری آزاد
- تمرکز بر رشد و توسعه فناوری در کشورهای اسلامی و هدف از طریق تأسیس شعبه‌های دانشگاه
- بسترسازی استقرار نظام بودجه‌ریزی یکپارچه دانشگاه متناسب با تحولات و تغییرات جدید
- تأمین پشتوانه لازم جهت پرداخت حقوق و دستمزد پایه کارمندان و اعضای هیات‌علمی در سراسر کشور
- در این بخشنامه سیاست‌های کلان و چارچوب‌های دانشگاه در تمام حوزه‌ها ازجمله حوزه توسعه مدیریت و منابع (شامل نرخ شهری، حقوق و دستمزد، هزینه‌های خدماتی و اداری و سایر هزینه‌های پشتیبانی و بودجه‌های تخصصی)، حوزه آموزشی و تحصیلات تکمیلی، حوزه پژوهش و فناوری، حوزه سرمایه‌گذاری و امور اقتصادی دانش‌بنیان و سایر منابع درآمدی، حوزه علوم پزشکی، حوزه عمرانی، حوزه امور بین‌الملل، حوزه فرهنگی و اجتماعی و حوزه آموزش‌های آزاد و عمومی و مهارتی، تبیین و به واحدها ابلاغ شده است.
- جزئیات چارچوب‌ها و سیاست‌های کلان حوزه‌های مختلف دانشگاه آزاد اسلامی در قالب شیوه‌نامه پیش‌بینی بودجه سال ۱۳۹۸ دانشگاه آزاد اسلامی، در اختیار واحدها و مراکز دانشگاهی قرار گرفته است.

خبر کوتاه

اظهارات عجیب رئیس یک دانشگاه دولتی درباره بودجه

سیدحسن صدوق، رئیس دانشگاه شهیدبهشتی در نشست شورای این دانشگاه به موضوع بودجه‌بندی کشور و مسائل و تنگناهای مالی و اعتباری دانشگاه‌ها اشاره کرد و گفت: «با یک رویکرد تطبیقی و مقایسه‌ای، برای دانشگاه ام‌آی‌تی ۱/۳ میلیارد دلار، دانشگاه کمبریج ۸/۱ میلیارد دلار، دانشگاه سوربن یک‌میلیارد و ۴۰۰ میلیون دلار و دو دانشگاه ترکیه، ۱۶۰ و ۱۰۰ میلیون دلار بودجه دولتی در نظر گرفته‌اند، اما ان‌شاءالله دولت در بودجه‌ریزی کشور، دانشگاه‌ها را مورد عنایت بیشتری قرار دهد.» او به جلسه‌ای هم که در کمیسیون هیات دولت با دانشگاه‌ها و دانشگاه‌های علوم پزشکی پایتخت برگزار شده نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: «سهمی که دولت از درآمد سرانه کشور به دانشگاه‌ها اختصاص می‌دهد هر سال کمتر می‌شود، از این رو ناگزیریم از طریق دانشجوی شهریه‌پرداز، کمبودها را تأمین کنیم؛ اما آنچه در ایران برای دانشگاهی سطح یک مانند دانشگاه شهیدبهشتی در نظر گرفته شده، حدود ۳۰۰ میلیارد تومان است که باید ۱۳۰ تا ۱۴۰ میلیارد تومان آن را دانشگاه درآمد اختصاصی داشته باشد و بقیه هم بودجه‌ای است که دولت در اختیار دانشگاه قرار می‌دهد آن‌هم در شرایطی که پس از تصویب، در تخصیص و دریافت به‌موقع این بودجه واقعا با مشکل مواجهیم.» او افزود: «تاخیر در پرداخت‌ها منتج به پرداخت هزینه این دیرکرد می‌شود و آثار نرومی نیز اثربخش است.»

سامانه «پژوهش اثرگذار یکپارچه شبکه‌ای» که با نام «پایش» شناخته می‌شود این روزها از سوی روسای دانشگاه آزاد اسلامی به‌عنوان قلب تغییرات تحقیقاتی و فناوری این دانشگاه شناخته می‌شود. این سامانه که آذرماه امسال رونمایی و افتتاح شد برای حل مسائل و مشکلات جامعه و البته مدیریت و راهبری اثربخش تحقیقات و پایان‌نامه‌ها و مدیریت یکپارچه پژوهش‌های تحصیلات تکمیلی اجرا می‌شود. یکی از موضوعاتی که در طرح پایش دنبال می‌شود، کاربردی کردن پایان‌نامه‌هاست، موضوعی که یکی از آرزوهای دیرین نخبگان دانشگاهی است. در این طرح قرار است نه‌تنها پایان‌نامه‌ها در قفسه‌های کتابخانه‌ها خاک نخورد بلکه کاربردی شده و به دست مدیران صنایع برسد. بر همین اساس تصمیم جدیدی که در دانشگاه آزاد اسلامی گرفته شده این است که رساله‌های دکتری براساس طرح پایش نوشته‌شود. از این پس پذیرفته‌شدگان در آزمون جامع فعلی دوره دکتری باید به سامانه پایش آزاد دانشگاه مراجعه و عناوین رساله‌های خود را از این سامانه دریافت کنند. این تصمیم را دیروز علیرضا رهایی، معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی اعلام کرد. به گفته او، در ادامه این اقدام، با توجه به ملزومات طرح پایش آزاد و نیازهای تحقیقاتی با همکاری تنگاتنگ حوزه‌های معاونت پژوهش و فناوری و آموزش و تحصیلات تکمیلی دانشگاه، پذیرفته‌شدگان در آزمون جامع فعلی برای اولین بار با ورود و ثبت‌نام در سامانه پایش آزاد باید عناوین رساله‌های خود را در زمینه‌های ثبت‌شده در سامانه که تناسب قطعی با نیازهای کشور دارد، انتخاب کنند. با این اوصاف قرار است تحول بزرگی در اجرای طرح‌های تحقیقاتی نافع و مفید

گامی مهم در مسیر هدفمند شدن پایان‌نامه‌ها

عناوین رساله‌های دکتری از طرح پایش انتخاب می‌شوند

پذیرفته‌شدگان در آزمون جامع فعلی دوره دکتری باید به سامانه پایش آزاد دانشگاه مراجعه و عناوین رساله‌های خود را از این سامانه دریافت کنند

از مراحل مهم دوره دکتری به‌عنوان بالاترین مقطع تحصیلی کشور است؛ آن‌طور که رهایی اعلام کرده است در شرایط کنونی تعداد دانشجویان مقطع دکتری تخصصی ۵۲ هزار و ۶۰۰ نفر است، با توجه به اینکه این آزمون پایان دوره آموزشی و ارزیابی جامع درس و توانایی داوطلب برای ورود به فاز تحقیقاتی است، بنابراین برگزاری دقیق و با برنامه‌آن از اهمیت خاصی برخوردار است. رهایی می‌گوید: «از طرف دیگر نظر به اینکه تمام دانشجویان واحدهای مختلف دانشگاهی یک مدرک واحد از دانشگاه آزاد اسلامی دریافت می‌کنند، هم‌سطح کردن آزمون مورد توجه و نیاز است. قطعاً برگزاری یک آزمون هم‌سطح و استاندارد در جهت ارتقای ارزش مدارک تحصیلی دانشگاه و پذیرش بهتر دانش‌آموختگان در مجامع داخلی، خارجی و مراکز اجرایی موثر خواهد بود.»

با این اوصاف، جزئیات برگزاری آزمون جامع دوره دکتری به این صورت خواهد بود که براساس دستورالعمل مصوب آزمون جامع، در هر استان با راه‌اندازی کمیته برگزارکننده

برداشته‌شود. علت اتخاذ چنین تصمیمی هم مشخص است؛ دانشگاه آزاد اسلامی از سال ۱۳۹۳ با توجه به درخواست رو به‌تزايد داوطلبان برای ورود به دوره‌های تحصیلات تکمیلی، ظرفیت پذیرش در دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری خود را توسعه داد. بالاترین ظرفیت پذیرش هم مربوط به سال ۱۳۹۵ بود. هرچند به گفته معاون آموزشی دانشگاه، این تراکم پذیرش باعث شد اختلافاتی در سیستم آموزشی برخی واحدها ایجاد شود.

رهایی در این باره می‌گوید: «بهار سال ۱۳۹۶ با هدف ارتقای کیفیت و ایجاد نظم آموزش، برنامه‌ریزی گسترده‌ای تدوین و به اجرا گذاشته شد؛ اولین قدم، تدوین شیوه‌نامه دوره دکتری بود که در تیرماه ۹۶ به واحدهای دانشگاهی ابلاغ شد. همچنین با اصلاح ساختار، شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی در سطح سازمان مرکزی و واحدها راه‌اندازی شد که منشأ تصمیمات مهمی بود.»

یکی از این اقدامات، دستورالعمل برگزاری آزمون جامع بود که

رساله‌ها در حوزه امنیت غذایی و آب

بر همین اساس، واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی تصمیم دارند براساس دستورالعمل مصوب آزمون جامع، سوالات را تهیه کرده و رساله‌های دانشجویان دکتری براساس طرح پایش انتخاب شود. یکی از این دانشگاه‌ها، واحد اصفهان (خوراسگان) است. احمد آذین، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان اصفهان در گفت‌وگو با «فرهنگیان» از ساماندهی رساله‌های دانشگاهی در استان اصفهان خبر می‌دهد. آذین می‌گوید: «در دوره مدیریت جدید یکی از اتفاقات مهمی که رخ داد طراحی سامانه‌ای به نام «پایش» بود. هدف و نیت اصلی تمام دست‌اندرکاران این پایش آزاد و کسانی که طراح آن بودند این است که رساله‌های دوره دکتری و موضوعات آنها به‌سمت حل یک معضل جامعه در حوزه‌های مختلف حرکت کنند.» او معتقد است اگر این طرح که یک ماموریت مهم در آموزش عالی است شکل بگیرد، جلوی بسیاری از موضوعات تکراری در رساله‌های دکتری گرفته می‌شود. رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان اصفهان می‌گوید: «اگر تمام پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکتری و همچنین رشته‌های مختلف مثل حقوق، علوم سیاسی، کشاورزی، مکانیک و... به‌سمت یک موضوع خاص سمت و سو پیدا کنند، می‌توانند بسیاری از مشکلات را حل کرده و تمام پژوهش‌ها و رساله‌ها کاربردی می‌شوند.» او معتقد است: «در چنین شرایطی پژوهشگر و دانشجوی دوره دکتری مطمئن خواهد بود که پژوهش و مدرک دکتری او در نهایت به یک کار اساسی خواهد انجامید.»

آذین برای استدلال خود مثال هم می‌آورد و می‌گوید: «به‌طور مثال واحد خوراسگان به‌عنوان مرکز دانشگاه‌های آزاد اسلامی اصفهان یک واحد با سابقه با قدمت طولانی مدت و یک دهه فعالیت در حوزه‌های پژوهشی و تحصیل در دوره‌های تحصیلات تکمیلی است. به همین جهت برای واحد خوراسگان ماموریتی در نظر گرفته شده است؛ یک ماموریت در حوزه امنیت غذایی و یک ماموریت در حوزه ثبت آب. درواقع این دو ماموریت را به ما داده‌اند تا در سرای نوآوری در این دو محور کار کنیم و تمام رساله‌های دکتری در استان اصفهان در رشته‌های مختلف براساس این دو محور بوده و به این دو موضوع متمایل شود.» بنابراین امنیت غذایی و آب به‌عنوان نقطه مرکزی و محوری واحد خوراسگان انتخاب شده است؛ او توضیح می‌دهد: «تمام واحدها در استان اصفهان می‌توانند در راستای این دو محور حرکت کنند، اما ساماندهی و مرکزیت آن با واحد خوراسگان است.»

در استان اصفهان ۵۹۸۵ دانشجوی دکتری مشغول به تحصیل هستند که از این پس می‌توانند رساله‌های خود را در طرح پایش انتخاب کنند. آذین می‌گوید: «همچنین ۲۸ واحد مرکز دانشگاه در استان اصفهان داریم؛ واحد اصفهان (خوراسگان) نیز ۲۳۷۷ دانشجو در ۶۸ رشته در دوره دکتری مشغول به تحصیل هستند.»

رساله‌ها در رشته‌های مرتبط با دریا

واحد بندرعباس در استان هرمزگان نیز حدود ۲۳۰ دانشجوی دکتری دارد که می‌توانند در آزمون جامع عناوین رساله‌های خود را در طرح پایش انتخاب کنند. مهدی باقری، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس می‌گوید: «بخشی از رشته‌هایی که در واحد بندرعباس دایر هستند در رشته‌های مرتبط با دریا مثل شیلات، محیط‌زیست دریایی و آلودگی محیط‌زیست است و بخشی هم در رشته‌های حقوق عمومی، حقوق جزا، رشته مدیریت آموزشی و مدیریت منابع آب، حسابداری و دکتری زمین‌شناسی.»

به گفته باقری، در سامانه پایش، استان هرمزگان به‌عنوان قطب توسعه دریا شناخته شده است و مسئولان این واحد دانشگاهی با تمام گروه‌ها جلسه برگزار و اعلام کرده‌اند رساله‌هایی که دانشجویان انجام می‌دهند باید با رویکرد مرتبط با علوم دریایی باشند. رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد بندرعباس می‌گوید: «در رشته حقوق و رشته‌های دیگر اعلام کردیم رساله‌ها در زمینه حقوق مرتبط با بنادر، تجارت، دریانوردی، حقوق محیط‌زیست و حقوق امور دریایی باشد. سعی کردیم با گروه‌ها صحبت کنیم تا رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها همان‌طور که در سامانه پایش تاکید شده است، هدفمند و مرتبط با دریا باشند و رساله‌ها هم تا حد ممکن در این زمینه باشد و به رساله تبدیل شود.»

به گفته او، جلساتی در این خصوص برگزار شده است تا دانشجویانی که از بهمن‌ماه باید پورپوزال‌های خود را بنویسند، با رویکرد جدید عمل کنند؛ بنابراین، این اتفاق از ترم بهمن اتفاق خواهد افتاد.

نیمکت خبر

علت سکوت بودجه‌ای

بودجه دانشگاه‌ها این روزها مورد توجه قرار گرفته است. روسای دانشگاه‌ها با اشاره به افزایش ۱۰ تا ۱۵ درصدی بودجه معتقدند این بودجه کفاف دخل و خرج سال آینده را نمی‌دهد. استدلال آنها هم این است که دولت حقوق و دستمزد اعضای هیات‌علمی و کارکنان را ۲۰ درصد افزایش داده در حالی که بودجه کلی دانشگاه‌ها ۱۴ درصد رشد کرده است و برای جبران این تصمیم ناچارند از بودجه پژوهشی یا رفاهی کسر کنند. فتوحی، رئیس دانشگاه صنعتی شریف در این باره گفته است: «در لایحه بودجه سال ۹۸ حدود ۱۰/۴۵ درصد بودجه این دانشگاه رشد داشته که این رقم بسیار کم است و ما ناچاریم از بودجه‌های پژوهشی دانشگاه بکاهیم.» در این غوغای رسانه‌های روسای دانشگاه‌های بزرگ، اما یکی از دستگاه‌های علمی که اتفاقا با کاهش بودجه مواجه شده و انگشتی نداشته است. بودجه معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به ریاست سوزناستاری با کاهش حدودی ۵۰ درصدی در بودجه سال آینده روبه‌رو است، اما او نسبت به این کاهش شدید واکنشی نداشته است!

نامه کنایه‌آمیز دفتر تحکیم

دفتر تحکیم وحدت در اقدامی با ارسال یک نامه و یک نسخه از کتاب «فتنه‌ی تغلب» به میرحسین موسوی، از او خواست به مطالعه آن بپردازد تا واقعیت‌های انتخابات را دوباره به یاد آورد و توبه کند. این تشکل دانشجویی، عنوان می‌کند: «شما که ایام ۷۷ سالگی عمر خود را تجربه می‌کنید، فرصت مناسبی است تا نگاهی به گذشته بیندازید و بر هشت‌ماه آشوب آن سال، خون‌های ریخته‌شده، اهانت‌ها به نظام و رهبری، لطمه به سرمایه‌های ملت و جوانان و کارهای بزرگی که کردید، بیندیشید. آری جناب موسوی شما کار بزرگی کردید و چه خوب توصیفی است. این بار ما با تقدیم هدیه‌ای از سوی دفتر تحکیم وحدت شما را به کاری بزرگ‌تر و جهادی اکبر دعوت می‌نماییم تا با مرور حادثه‌ها و تلاش‌هایی که برای بازگرداندن شما در آغوش گرم انقلاب شده است بر نفس خود پای گذارید و راه اصلاح گذشته و توبه را در پیش بگیرید که در این صورت به‌راستی سرنجامی نیک‌و در انتظار شما خواهد بود و بداندید خلوت عزت در عذرخواهی و توبه بسیار شیرین‌تر از لذت تشجیع دوستان دشمن شادکن می‌باشد.»

یک بازدید و چند تناقض

روز گذشته منصور غلامی، وزیر علوم از پژوهشکده مطالعات فرهنگی-اجتماعی بازدید کرد. آنچه در این بازدید مورد توجه و تعجب قرار گرفت، اظهارات وزیر علوم بود. غلامی در واکنش به اعتراض‌های بودجه‌ای دانشگاه‌ها و در شرایطی که وزیر دستگاه مشابه در وزارت بهداشت به همین علت استعفا داده است؛ از دولت دفاع کرد و گفت: «دولت ظرفیتی برای تصویب بودجه دارد و اگر بیشتر از این بود حتما اختصاص داده شده است.» غلامی در بخش دیگری از اظهارات خود از آنچه به‌عنوان تجاری‌سازی علم نامیده می‌شود، دفاع کرد و گفت: «دانشگاه‌ها باید تلاش کنند از درآمدهایی که دارند ظرفیت‌های علمی و فناوری دانشگاه‌ها را توسعه دهند. دانشگاه‌ها باید بتوانند سهم قابل توجهی از هزینه توسعه خود را از طریق پژوهش‌های تحقیقاتی اجرایی کنند.» نکته جالب اینکه عمده محصولات پژوهشکده‌ای که وزیر علوم از آن بازدید کرده، کتاب‌هایی است که بر ایده تجاری‌سازی دانشگاه‌ها حمله می‌کند و معتقد است دولت‌ها نباید در مورد تعهدات اقتصادی خود در قبال دانشگاه‌ها عقب‌نشینی کنند.